24 ԻՒՆՍԻԻ ՄԷՆԷ Ն. 4487 1907 ՕԳՈՍՏՈՍ 22|4 ՇԱԲԱԹ — ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ — 26 ՐԷՃԷՊ 1325)(22 ԱՂԲԻՍԹՕՍ 1323

ՄԷՋՄՈՒԱԻ ԱԽՊԱՐ

30 ԲԱՐՔ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
65, Grand'rue de Péra, Taxim, 65

ԱՊՕՆԷ ԳԻՆԵՐԸ

		Մեկ եւ կէս ամիսի	6 ամիսը
Խրատնոյ իշին	Ղրուշ	60	35
Փոստոյ իշին	»	85	45
Մէմալիքի էճենպիւէ իշին	Ֆրանկ	20	10

ՉԱՐՇԷՆՊՈՒՀ ՄԷ ՀՈՒՍԻՍ ԽՐԹԱՆՈՒ
ԿԻՒՆԷԷՐԻ ՆԷՇՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ
Իլանաք իշին այրթիւ բազարլըգ :

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلی تقسیم جاده‌سی نومرو ٦٥

ՏՕՆԱԽՄԲՈՒԹԻՒՆ

Ի ՊԱՏԻՒ

Ս. ԱՆՏՈՆԻ ՊԱՏՈՒԱՀԱՑԻՈՑՆ

Ի ՔՈՒԹԻ (Կալիցիա Աւստրիոյ)

Ցունիս ամսոյս մէջ(*), ի Քութի, Պատուագի Ս. Անտոնի ծննդեան տօնակայ և հանդիսատես ըլլալու համար, տեղւոյս Գերամնծար Ժողովրդապետն Մովսէսովիչ Նիկողայոս Կանոնիկոս Վ.ին հրաւիրանաւ կանչուելով, ի պաշտօնէ Էմպէրկէն հոս գալու, միանգամայն Արհ. Թէոտորովիչ Յովսէփ Արքեպիսկոպոսին ըստ պատշաճի թոյլտուութեամբն, յիշեալ Ժողովրդապետին երկամեայ բացակայութեան միջոցին, Ժողովրդապետութեան պաշտօն վարելու պատիւն ունեցայ։ Եկայ, հանդէսը տեսայ և զգածուեցայ։ Եւ որովհետեւ այդպիսի հանդէս մը՝ սրտիս մէջ մեծ զգացմունք և մտքիս մէջ խորին տպաւորութիւն մը ձգեց, ուզեցի, յուսալիր որ, սիրով պիտի կարդացուին նոյները Ձեր ազգօգուտ թերթին միջոցաւ, հաղորդել ու ծանօթացրել պատուարժան ընթերցողաց, որոնց համար գիտնալն օգտակար կրնայ սեպուիլ, դիտելով որ իրենց ազգակիցներէն մաս մը, գրեթէ երեք հարիւրամեայ ժամանակէ ի վեր, լեզուով ու սովորութեամբ օտար երկրի մը մէջ գտնուելով հանդերձ, ցարդ ի՛նչպէս պահած են իրենց ծէսն ու լեզուն, ո՛րքան նախանձախնդիր են իրենց հայրենի և երբեմնի աւանդութեանց, որոնց համար յոյժ անձուկ ունին, միանգամայն Եւրոպական պճնասէր հիւսն ու կերպերովն հանդերձ, ի՛նչպէս բարեպաշտութեան երկիւղած հոգին եւս վառուն կը պահեն։

Ուստի, թէ՛ հանդիսին և թէ՛ ժողովրդեան գնահատելի հանդամանացը վրայ տեղեկութիւն տալէ առաջ, այդ Քութի կոչուած քիւղաքաղաքիս, և ո՛ր ատենէ ի վեր Հայ-Կաթողիկէ ժողովրդեան հոս գտնուելու մասին համառօտիւ տեղեկութիւն հաղորդելն հարկ կը սեպեմ։

Քութի գիւղաքաղաքն՝ կանանչազարդ շղթայակապ բլուրներէ շրջապատուած, (Էմպէրկէն 200 քիլօմէթր հեռու), տարփակ դաշտի մը վրայ կը գտնուի։ Ցոյժ կոկիկ ու գեղեցիկ անոյշն, ու միջեւ գրտնուող՝ հոտաւէտ ծաղիկներով և պտղատու ծառերով լեցուն ու զարդարուն պարտէզներն, սրտառուչ տեսարան մը կը ներկայացնեն յաչս, այնպէս որ բնութեան սքանչելեաց բովանդակութիւն մը, ի մի վայր, իբրեւ թէ, հոս խմբուած ըլլար։ Այդ երկրիս օր քան զօր բարգաւաճման և յառաջադիմութեան ջանադիր եղող անձինքը ըստ մեծի մասին Հայ-Կաթողիկէ ժողովրդենէ են, որոց թիւն, ատ և այժմ 1300էն աւելի եւս կրնայ համարուիլ։ Հոս առ հասարակ տիրող լեզուն բոլաքերէն է. սակայն մերինները կրնան նաեւ հայերէն խօսիլ. թէպէտ բոլաքերէն, գերմաներէն ու ռուսերէն լեզուներէն եւս մասամբ և այնպէս աղաւաղուած գաւառաբարբառներ ունին, և զրուցածնին ա՛յնչափ դիւրաշէնհասկցուիր, սակայն մաքուր և զուտ հայերէն խօսիլ ու գրել սովրելու մեծ բաղձանքն ունին։ Դժբախտաբար ցարդ դպրոցաց մէջ հայերէն դասախօսութիւն ունեցած չեն. ուստի յուսով և անհամբեր կը սպասեն որ ի մօտոյ բարեպատեհ առթիւ մը յաջողութիւն պիտի տեսնեն։ Թօսելէ զատ հայերէն կարդալն եւս գիտցողները, միայն անունք են, որոնք Եկեղեցւոյ մէջ սպասաւորութիւն մը կամ երգեցողութեան պաշտօն ունին։ Ատոնք կրնան երեկոյեան ժամերգութիւնը հայերէն կատարել, Զատիկաւոր Պատարագի առեն Ս. Աստուած երդել, և քահանային ըստ պատշաճի համառօտիւ երգակցիլ։ Ասկէ զատ երբ Հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուի, ննջեցելոց շարականներէն ըստ մասնէ կ'երգեն, և ժողովրդենէն շատերն ալ, այդ շարականներն միայն, գրեթէ բերնուց ըլած, երգողներուն ձայն կը խառնեն։ Հոս ի սկզբան այդ հայասեռ ժողովրդեան թիւն թէպէտ անյայտ է, սակայն գրաւոր հնամի աւանդութեանց համաձայն, հաւատաւոր կը ցուցուի թէ 1756էն առաջ իսկ այդպիսի ժողովուրդ մը հոս կազմուած ըլլայ. որովհետեւ առ ի յուշ յիշատակի Հիմնարկութեան՝ միւնոյն թուականն կը կրէ իրենց յատուկ եկեղեցին, որ յետոյ, այսինքն 1793ին նորոգուելով, ի պատիւ Անարատ Յղութեան Աստուածամօր կուսին նուիրուած և Թումանովիչ Յակոբ Արքեպ.ին միջոցաւ օրհնուած է։ Այդ եկեղեցիէն զատ կայ նաեւ մատուռ մը, որ ատենօք շինուած է Տօնիկիէվիչ Հռիփսիմէ բարեսէր տիկնոջ նպաստիւքը, և ուրիշ մը եւս Ռուսքի-Պանիլով անուն շրջակայ գիւղի մը մէջ, որ կանգնուած է Պողոսիէվիչ Աննայի ձեռնտու օգնութեամբը միայն։ Այդ երկու մատուռներն մէյմէկ խորաններ ունին, այլ վերոյիշեալ մեծ եկեղեցին, իւր մէջն ունի եօթը խորաններ, որոց մին յատկապէս նուիրուած է յանուն և ի պատիւ Պատուագի Ս. Անտոնի, որուն հրաշագործութիւնը, ինչպէս ամենուրեք յայտ է, այս կողմերն եւս մեծաքանչ և հանապազօր հրաշքներն անսպասա ըլլալուն համար, ամէն տեսակ ազգերն, որ հոս տեղեր կը գտնուին, արտաքոյ կարգի ջերմեռանդութիւն մը ունեցած են և ունին հանդէպ այդ սքանչելագործ պաշտպան Սրբոյն։

Անհաւասիկ այդ ջերմագին եռանդեան ոգւով սոգորուած, ի պատիւ Սրբոյն պէտք ու պատշաճ յարգանքներն յատկապէս մատուցանելու համար, իրենց հին սովորութեանցը համաձայն երեք օր (Ցնս. 11, 12, 13), «Գուարանթօրէ» Ս. Հաղորդութիւն դրուեցաւ ի բազմոցի, ի տես և յայտնութիւն ժողովրդեան։ Այս առթիւ եկեղեցին բնական կամ արհեստական ծաղիկներով, և անհամար լուսանշոյլ մոմերով փառաւորապէս զարդարուած է։ Բայց որովհետեւ այդ տօնն ու հանդէսը չէր միայն մերայնոց համար, ուստի ըստ պատշաճի հրաւիրուած ըլլալով, առաջին օրն Յոյն-Ռութէն, երկրորդ օրն Լատին, իսկ երրորդ օրն մեր Ժողովրդապետ վարդապետներէն հանդիսաւոր Պատարագ մատուցուեցաւ։ Այդ «Odpust» որ է Քաւութիւն կոչուած օրերու մէջ յարմար քարոզներ եւս պակաս չեղան. մանաւանդ երրորդ օրն Կիրնովից անուն քաղաքի մը հայածէս Ժողովրդապետն Դեր. Գասբրովիչ Կայեանոս Կանոնիկոս վարդապետն, յառաջուց յանձնառու, երկիցս, առտու և երեկոյ, յուզիչ և ազդու քարոզ խօսեցաւ։ Հանդիսատես ունկնդիրներն այնքան բազմաթիւ էին, որ եկեղեցին բաւական չըլլալով, առաւօտեան քարոզն դուրսը, ծառապարդ և ընդարձակ բակին մէջ խօսուեցաւ, ի լուր խուռն ու սարածուն բազմութեան։ Յետ կիսաւուր եւս երեկոյեան ժամերգութենէ վերջը, քարոզ, թափոր և օրհնութեամբ վերջ արուեցաւ այդ հանդիսաւոր ասնախմբութեան։

Աւելորդ չէ ըսելն ու յիշատակելն եւս, թէ այդ հանդիսին ներկայ գտնուեցան իրենց ուրար կամ շուրջառներովն յոլովաթիւ անձանց խոստովանութիւնը լսելու կանչուած ըլլալով եկող զանազան ազգի և ծիսի տաճարութիւ քահանայներն, որոնք այդպիսի վրկագործ պարտաւորութիւն մը կատարելու այնպէս ջանադիր էին, որ ատ. գիս «հաց անգամ չուտեցին»։

Այդ օրերուս մէջ, երբ տեսայ, թէ նոյն իսկ հեռաւոր տեղերէն, իրենց գործքերն մէկդի ձգելով, նիւթական ու բարոյական դժարութիւններն եւս յանձն առնելով, բնիկ Բոլաք, Հայ, Յոյն-Ռութէն և Լատին խառն ժողովուրդք խուռն բազմութեամբ այդ առթիւ եկեր են, զարմացայ։ Երբ դիտեցի, թէ յիշեալ բազմաթիւ ժողովրդեան գրեթէ ամէն մէկ անհատը, ծերունին ու դեռատին, աղջիկն ու պատանին, գեղացին ու քաղաքացին, այր և կին, վերջապէս դիտուն ու մեծատունն իսկ, առանձին կամ խմբովին, ոգւով սպասխարութեան, երկու ծնկի վրայ գալով, և այնպէս քալելով, վարդապետն ի ձեռին, ի հեծութիւնս անմռունչ, եկեղեցիէն դուրս, երիցս շուրջ կը դառնային, զգածուեցայ։ Երբ ուրախութեամբ մը «Ժողովրդապետութենս պատկանող անձինքն ամէնքն ալ, առանց բացառութեան, խոստովանութեան և Հաղորդութեան Ս. Խորհուրդներուն մօտիկցան» խօսքերն զրուցեց տեղւոյս Դեր. Ժողովրդապետը, որ իրօք կը ճանչնայ զիւրան և կը ճանչցուի յիւրոցն, սրտանց ուրախացայ և Նորին Գերապատուութեան ուրախակից եղայ։ Երբ տեսայ, թէ յիշեալ անձինքներէն շատերը, բացառիկ առանձնաշնորհման մը համաձայն, այդ օրերուս մէջ, նոյն իսկ երեկոյեան ժամերգութենէ վերջը, պարտ ու պատշաճ պատրաստութեամբ մօտիկցան ի սեղան Ամենասուրբ Հաղորդութեան, առաւել եւս զգածուեցայ։ Վերջապէս տեսայ զարմացայ, և համոզուեցայ, երբ այդ Աստուածասէր ժողովրդեան իւրաքանչիւրն իւրովսանն յօժարութեամբ, ի գոյէ և ի չգոյէ, եկեղեցւոյ պէտքն ու պիտոյքը հոգալու դիտմամբ, չեն խնայեր իրենց զուարթառատ տուրքերն ու ձեռագործ նուէրներն։ Իրենք առաջնակարգ դասակարգէ չեն, առ հասարակ միջակ բարեկեցիկ մարդիկ են, սակայն և այսու եկեղեցւոյն մէջ պակասն ու պատշաճը տեսնել, դիտելն միայն իրենց համար բաւական է. վաղայաջորդ օրերը առանց դժարութեան պակասն կը լրանայ, պատշաճն ի գործ կը դրուի։

Այդ՝ առանց ծայրայեղութեան գրած տողերս պատուարժան ընթերցողներէն ու լսողներէն ամէն մէկն փոքձով իսկ կրնայ տեսած ըլլալ, և վերջն ի վերջոյ կատարելապէս համոզուիլ, թէ «Տուք և տացի ձեզ» Տէրունական խօսքերն ստոյգ են և ինքն Աստուած աւելի եւս տալ կ'ուզէ այն ամէն անոնց, որոնք եկեղեցասէր ու բարեսէր զգացմամբ սոգորուելով, չեն զլանար իրենց ձեռնտու նպատակներն, ուր որ պէտք է և երբ անկ է։

Տա՛յր Երկինք, որ մեր արդեան բնիկ ու Կաթողիկէ ժողովուրդն ալ, ինչպէս որ Եւրոպական ո՛ր և է կերպ ու զարդերու, նորելուկ զգեստներու հետապնդ նմանողներ ըլլալու ջանադիր են նէ, այդպիսի օրինակելի Աստուածպաշտութեան և բարեգործութեանց եւս հետեւողներ ըլլային։

Ա՛լ երկարելով, ընթերցողաց ձանձրոյթ չպատճառելու համար, այդ ջերմագին Աստուածպաշտութեան հոգին և նուիրաւոր բարեգործութեանց ներքեւ զգացմունքը մեր Արեւելեայցս համար եւս սրտանց բարեմաղթելով, կը վերջացնեմ։

Բուրթ — ԿԱԶԱՐԷՍ Վ. ԹՕՐԳԱՆԵԱՆ

Ո՞Վ ԷՐ ՏԷՐ ԳԱԲՐԻԷԼ ՔԷՉԷՃԵԱՆԸ

ՀԱՄԱՌՕՏ ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

«Մէնմուաի Ախպար» թերթն՝ իւր 4475 թուականարով և 11[24 Յուլիս թուականաւ կը հրատարակէր ողբացեալ Տէր Գաբրիէլ քհնյ. Քէչէճեանի մահը, և Մեծ. Տնօրէնն իւր կողմանէ քանի մը գովասանաց խօսքեր նետելով անոր կենսագրութեան վրայ, կ'անցնէր կ'երթար։ Բայց կարծեմ թէ այս չանթանար գոյժը կարդացող հանդիսնքը, որոնք մօտէն կամ հեռուէն, կամ ի լրոյ, կամ ի տեսոյ ճանչցած են սոյն սրբակեայց քահանայս և նորա անդուլ առաքելական վաստակներն, և քրտնաթոր ճիգերն ի պայծառութիւն Ս. Եկեղեցւոյ, անշուշտ պիտի բաղձան գէթ ծաղկաքաղ ծանօթութիւն մ'ունենալ անոր օրինակելի վարքէն։ Արդ ներուի պիտի ուրեմն ինձ, եթէ ծանօթ համայնքին այս արդարացի բաղձանքն յագեցնելու նպատակաւ անոր սրբակեաց վարուց վրայ ակնարկ մը ձգելով, իբր տիպար և օրինակ քահանայական կենցաղավարութեան պզտիկ ծաղկեփունջ մը կազմեմ իւր կենսագրութենէ և ընծայեմ իրեն ծանօթիցն և բարեկամացը, որոնք դառնապէս կուլան անոր անդարմանելի կորուստը։

Տէր Գաբրիէլ քհնյ. Քէչէճեանը լոյս տեսած է 1834ին, Օգոստոսի սկիզբները. մկրտութեան անունն էր Մարտիրոս։ Իրեն պատանեկութեան տարիները բաւականաչափ սորված ըլլալով մայրենի լեզուի թէ գրական և թէ աշխարհիկ ճիւղերը, Գերմանկոյ Աղտերէ կոչուած թաղին Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ դպրոցին վարժապետ կ'անուանուի։ Եռանդնոտ, կորովի, տոկուն երիտասարդ, Աստուածապաշտ, ե-

կեղեցասէր, Եկեղեցւոյ արարողութեանց և երգեցողութեանց հմուտ. իր խորունկ բարեպաշտութեան հետ բնական ճարտասանութեան ձիրքն ևս միացնելով ժողովրդեան համակրանքը շահած, և շատ հեղ նոյն եկեղեցւոյ մէջ տէրտէրոջ տեղ ինքն քարոզած է։ Բայց երբ 1858ին, Ուղղափառութիւնը մուտք կը գտնէ ի Գերմանիկ, առաջինը կ'ըլլայ Մարտիրոս Քէչէճեանը իւր բազմաթիւ գերդաստանով ողջունելու Ուղղափառութեան բարի գալուստը, և անկէ վերջը անպարտելի ախոյեան և պաշտպան կը հանդիսանայ Ս. Կրօնիս, և հոգւով չափ անոր ծաւալման կը ճգնի, կը քրտնի և կ'ըլլայ սիւն անշարժ՝ և հայր Կաթողիկէ կրօնիս ի Գերմանիկ, և միանգամայն սորվելով բարոյական Աստուածաբանութիւնը հանգ. Արհ. Պետրոս Արք. Աբելեանի քով՝ երբ սա ոստ Գամաղիէլի, կ'ըլլայ Տարսոնեան փող մը իւր երկրին «տրուպն քան զամենայն քահանայս, բայց ջանիւք և վաստակօք առաւել քան զամենեսին», և ձեռնադրուելով նոյն Արհ. Եպիսկոպոսէն քահանայ 1862ին, Ապրիլ 7ի (հ. տ.), ի տօնի Աւետման Ս. Կուսին կ'անուանուի համակրելի անուամբ Տէր Գաբրիէլ քահանայ Քէչէճեան։

Քահանայ ձեռնադրուելէն յետոյ, Տէր Գաբրիէլի սուրբ եռանդը ա՛լ աննկարագրելի է, ո՜վ կրնայ պատմել անոր դիւցազնական առաքինութիւնները, առաքելական վաստակներն, և իւր տոհմային Եկեղեցւոյ մատուցած ծառայութիւնները, որով անմահացուց իւր անունը ժողովրդեան սրտերուն մէջ, և եղաւ Աբրահամ նահապետ մը ծնանելով «Աւետարանաւ» ի հաւատս բազմութիւն մը Եկեղեցւոյ զաւակներու։ Երնէ՜կ իրեն, որովհետև ստոյգ ենք թէ ընդունեցաւ այն կրկին պատիւը՝ զոր Առաքեալը կը խոստանայ այն երէցին, որ աշխատիցէ բանիւ և օրինակաւ։

Անկէ վերջ կը նուիրէ նա իւր քահանայական անձը Աստուծոյ, իբր կենդանի ողջակէզ. բոլոր իւր կեանքը Եկեղեցւոյ ծառայութեան կը մատուցանէ, Առաքեալին պէս ամենուն հետ ամէն ըլլալով։ Աղքատին հետ աղքատ էր. շատ հեղ անոր խեղճութիւնը և չքաւորութիւնը տեսնելով, հետը կուլար, հոս հոն կը վազվըռտէր ողորմութիւն հասցնելու. իբր աղքատին, խեղճին հայկապահանջը ամենէն կը պահանջէր աղքատին բաժինը, կը սփոփէր աղքատիկ ընտանիքը, իւր թոշակէն և ընտանեացը ապրուստէն անոնց յաճախ մաս մը հանելով, և գաղտնի ողորմութիւններ բաշխելով տառապելոց, բանտարկելոց, օտարական խեղճերու։ Յաճախ ունեւորներու ողորմութեան դուռը կը զարնէր, առանց ակնածութեան, կը պահանջէր անոնցմէ աղքատին, այրւոյն, որբին իրաւունքը. եթէ զլանային, Աստուածային Նախախնամով վառուած քաղցրիկ մը կը յանդիմանէր և սիրով կը համոզէր. վերջապէս աղքատաց հայր և պաշտպան եղած էր։ Հոգւոց փրկութեան, մեղաւորաց դարձին այնչափ կ'աշխատէր, որ կարծես թէ խոստովանարանին մէջ ինքն ըլլար ապաշխարող մեղաւորը. ամէպ կուլար խոստովանողին մէջ ի զղջումն և յապաշխարութիւն շարժելու իւր խոստովանորդին, և ժամերով խոստովանարանէն չէր մեկնէր։ Իւր անդադրելի աշխոյժը և հոգւոց փրկութեան բոցերը արտասովոր փայլ մը կ'առնէր ամենակարեւոր կէտի մը մէջ, այն է հիւանդներու մահճին վերեւ։ Երբ վերջին Ս. Խորհուրդները կը մատակարարէր՝ տեսնելու բան էր անոր վարմունքը, կարծես թէ հիւանդ քրիստոնէին սիրահարն էր, անոր մահճին քով ծունկ չոքած աղօթագրքէ մը կը կարդար պատրաստութեան աղօթքները արժանապէս սրբանալու իւր հիւանդը Փոհութեան Խորհրդոյն, ապա Հաղորդութեան աղօթքները. կը քաջալերէր նեղութեանց և վշտաց համբերելու, նմանցնելով տառապեալ քրիստոնեայն Գեթսեմանիի մէջ չարչարուող Քրիստոսի։ Վերջապէս Երկնից արքայութեան ճաշակը և Աստուծոյ երանելի տեսութեան գաղափարը և բաղձանքը այնպէս կենդանի նկարներով կը ներշնչէր հիւանդին, որ սա, մէկդի դնելով մահուան վախը, կարծես կը կրկնէր Առաքելոյն հետ, ցանկամ ելանել ի մարմնոյ աստի և լինել ընդ Քրիստոսի։ Իւր այս եռանդուն վարմունքին համար շատ հեղ լսուած է ժողովրդականաց բերնէն. ո՜վ Աստուած, Տէր Գաբրիէլը մահճիս վերեւը չեղած հոգիս մի՛ առնուր։ Աղքատիկ հիւանդին հոգեւոր մխիթարութիւնը կատարելէն յետոյ, մարմնաւոր մխիթարութեանն ալ հոգ կը տանէր, բժիշկ կանչել կուտար, դեղ ու դարմանը իւր ձեռքով հիւանդին կը մատակարարէր, կը ծառայէր, ողորմութիւն կուտար, ամէպ տէպ հիւանդին այցելութեան կ'երթար, և չէր հանգչէր, մինչեւ որ հիւանդը կա՛մ մխիթարէր և կամ բարի մահուամբ մը իւր մահկանացուն կնքէր։ Իսկ անթիւ անհամար եռանդուն հոգելից քարոզներն, որոնց արձագանգը դեռ կը կրկնեն Գերմանիկոյ եկեղեցւոյն գմբեթները, թո՛ղ ականատես, ականջալուր ունկնդիրքը պատմեն։ Զայնուոր Պատարագ մը չէր մատուցանէր առանց քարոզի. խօսքը պարզ, շնչեալ Աստուծմէ, սրտէ բղխած, զգայուն, ազդու, առանց չինծու պաճուճանքի, բնական ճարտասանութեամբ, անվեհեր, առանց ակնածութեան, Ս. Գրոց վկայութիւններով, Աստուածաշնչի օրինակներով զարդարուած, գեղեցիկ հոգեւոր գիւտերով, ժողովրդային բացատրութեամբ գործնական օրինակներով, ամէն հասակի և վիճակի յարմար, որով բոլոր ունկնդիրքը գոհ կը մնային կարծես իւր հեղեալ գիտութենէն. քարոզին վերջանալը միշտ գեղեցիկ սրտաշարժ աղօթք մըն էր առ Աստուածամայրն, որուն Մայրենի բարեխօսութիւնը կը հայցէր իւր ունկնդրաց վրայ Ս. հաւատքի մէջ յարատեւելու համար։

Բայց երբ քարոզն ըլլար Քրիստոսի չարչարանաց և Տիրամօր ցաւոց վրայ, Տէր Գաբրիէլ քհնյ., կարեկցութեան, ցաւակցութեան բուռն զգացմունքները չկրնալով ծածկել և զսպել իւր կրծից տակ իբր հրաբխային լեռ, սիրոյ և ցաւոց, հառաչանաց և կսկծի բոցեր դուրս կը ժայթքեցնէր, ամպիոնէն դէպ ի վայր արտասուաց հեղեղ մը կը վազցնէր, հեծեծանքէն ձայնը կը քաշուէր, ժողովուրդը կ'ընկերանար քարոզչին. ամէն դիէն լալու և հեծեծանքի ձայներ կը լսուէին. այնպէս զօրաւոր և ազդու էին խօսքերն և ոճերն որ քարացեալ սրտերէ, ժայռ կտրած աչքերէ, Մովսէսի գաւազանին պէս զղջման հասանքներ կը բղխեցնէին։ Նոյն իսկ լեզուն չհասկցող արաբախօս քրիստոնեայք Տէր Գաբրիէլի քարոզին կուլային, ինչպէս Գեթսեմանի պարտէզին մէջ Ճանապարհ Խաչի տաթիւ (?) խօսած ատեն, երբ 1873 ընտանիօք հանդերձ Աստուածախօս վայրերը այցելելու համար գացած էր, և կ'ըսէին Երուսաղեմայ Հայ-Կաթողիկէ ժողովրդապետին, երանի թէ աս քահանային լեզուն ալ գիտնար և մեզի ալ քարոզէր։ Թեմին մէջ ամենադժարին աստքելութիւնը և ամենածանր և վտանգաւոր հոգեւոր գործը պէտք էր որ նախ Տէր Գաբրիէլ քհնյ.ին տոկուն ուսերուն վրայ փորձուէր, որովհետեւ նախատանաց, թշնամանաց, զրպարտութեանց և չքաւորութեանց տոկացող, միայն համակամ Աստուածային կամաց և մահացուցմանց և ամէն տեսակ զոհողութեանց վարժ, Աստուծոյ քաջ պաշտօնեայ մըն էր։

(Շարունակելի)

ԻԽԹԱՐ

Տէրխաստէթաէ վէ Թաշրալարտա, ապօնըման միւտտէթլէրի խիթամ պուլմըշ օլան միւհթէրէմ ապօնէլէրիմիզին ապօնըման պէտէլլէրինի կէօնտէրմէլէրինի րճա իտէրիզ։

Կ-ԲԱԹՐԻԳԽԱՆԷ
ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Ծիւլուսը Հիւմայունը հազրէթի Բատիշահիյէ միւսատըֆ օլան չըգան բազար կիւնիւ, Ս. Աստուածածին Աթռանիսա քիլիսէսի միւնասիպ պիր սուրէթտէ թէզեին վէ թէնվիր խոիլմիշ օլտուղը հալտէ, սաամ ալաֆ. Ցտա, Կ-Բաթրիգ բիւթպ. էֆ. հազրէթլէրինին թահթը րիեասէթինտէ, վէ Արհ. Արհ. Կարապետ Եպիսկ. Քչուրեան, Միքայէլ Եպիսկ. Խաչատուրեան, Մատթէոս Եպիսկ. Սիսլեան վէ Պետրոս Եպիսկ. Գօյունեան վէ պազը միւթէհայյիզանը րէհպային, էգձիւմլէ ԳԳ. Պագչեան Նիկողայոս, Թէրզիպաշեան Գէորգ Գերպէ. վէ Գարակէօզեան Հ. Մատթէոս Ծ.Վ.լէր իլէ Ցովսէփ Վ. Արապեան, Ցովսէփ Վ. Ճամճեան, Մկրտիչ Վ. Մուրատեան վէ Ալէքսան Վ. Սիրունեան հազըր օլարագ, պիր այինը մախսուս իգֆա խոիլմիշ, վէ թէզաննիեաթ՝ Ս. Ցովհան Ոսկեբերան քիլիսէսինին Դպրաց դասը թարաֆընտան միւհէսիր պիր սուրէթտէ իճրա գըլընմըշ տըր։

Այնի րուհանինին խիթամընտա, Բաթրիգխանէմիզ գարու քէհեասը սաատ. Ցովսէփ էֆ. Շէհրեան թարաֆընտան էտիէյի մէֆրուզէյի հազրէթի Բատիշահի եատ ու թէքրար օլունմըշ, վէ հազըրուն ամինխան օլմուշլար տըր։

Ինչպու այինտէ վէ տուատա, միւթէպէրանը ճէմաաթըմըզտան խայլի զէվաթ, Կ-Բաթրիգխանէ մէմուրինի, վէ էրքէք գատըն բէք չօգ էհալի հազըր պուլունմըշլար տըր։

*** Մէզքիւր տուատա, Իթալիա սէֆիրի մարքի Էմբերիալինին ամճասը տախի պուլունտըղը խապէր ալընարագ, խասսէթէն Դուաա տավէթ օլունմըշ, վէ խիթամը ալինտէ Կ-Բաթրիգ, բիւթպ. էֆ. հազրէթլէրիյէ պիր միւտտէթ միւլագաթ իթմիշ, վէ սաիր պիր կիւն խասսէթէն միւշարիլէյհի զիեարէթ բուէճէկինի վատ իլէ մուֆարագաթ իյլէմիշ տիր։

*** Այնի վէ տուանըն խիթամընտա, Կ-Բաթրիգ բիւթպ. էֆ. հազրէթլէրի, րէֆագաթընտա Բաթրիգխանէմիզ գարու քէհեասը սաատ. Ցովսէփ էֆ. Շէհրեան օլտուղը հալտէ, Մապէյնը Հիւմայունա պիլ ալիմէ, տաիրէի մախսուսէտէ պիր միւտտէթ արամ վէ խիթիրահաթ իթտիքտէն սօնրա, չայեան պույրուլան միւսաատէի սէնիյէ իւզէրինէ, տիկէր բաթրիգլէր վէ րուէսայի րուհանիյէ հազարաթը իլէ պիրլիքտէ ,հուզուրը հազրէթը Բատիշահիյէ գապուլ պույրուլմըշ, վէ պիր գըթա արիզէի թէպրիքիյէ վէ ուպուտիյէթքեարանէյի թագտիմ իյլէմիշ տիր։ Բում բաթրիկի բիւթպ. էֆ. հազրէթլէրի թարաֆընտան, քէնտիսի վէ ումում րուէսայի րուհանիյէ նամընա թէպրիքեաթը ուպուտիյէթքեարանէյի միւպէյյին օգունան արիզէյի թէպրիքիյէ ճէվապէն, Ջաթը հազրէթի Շէհրիեարի՝ մահզուզիյէթի Սէնիյէլէրինի պէեան վէ ճիւմլէսի հագգընտա իլթիֆաթը Շահանէլէրինի բայէկեան վէ թէպասյը սաալըգալարընա սէլամը Շէհրիեարիլէրինի թէպլիղ իթմէլէրինի իրատէ վէ ֆէրման պույուրմըշլար տըր։

Բաթրիգլէր հազարաթը իլէ տիկէր րուէսայը րուհանիյէ, պու սըրատա թէքրար պէ թէքրար տուայը տէվլամը էօմր ու իգպալը հազրէթը Բատիշահիյի իգֆա իտէրէք, նէզտը հազրէթը Բատիշահիտէն մահզուզէն վէ մէսրուրէն մուֆարագաթ իյլէմիշլէր տիր։

*** Պատէհու Կ-Բաթրիգ բիւթպ. էֆ. հազրէթլէրի՝ Պաշ քեաթիպ Թահսին վէ Քեամիլի սանի Իզզէթ բաշալար հազարաթընը զիեարէթ իթմիշլէր տիր։

*** Ծիւլուսը Հիւմաեունա միւսատըֆ հէվմը մախսուս կիճէսի, Կ-Բաթրիգխանէմիզ իլէ Ս. Ցակոբ խաստախանէսի, Բանկալթիտէ Վիէննա Մխիթարեան մէքթէպի վէ տիկէր պազը միւէսսէսաթը միլլիյէմիզ իլէ րիճալ վէ մէմուրինի տէվլէթի Ալիյէտէ պուլունան միւթէպէրանը ճէմաաթըմըզտան՝ աթուֆ. Սագըզ Ցովհաննէս էֆ. հազրէթլէրինին Պէօյիւք-Ատատա վագը խանէլէրի, աթուֆ. Նրամ էֆ. Երամեան հազրէթլէրինին խանէլէրի, Նէնիքէօյտէ Ալլահվէրտի սաատ. Ցովհաննէս էֆ.ինին խանէլէրի, Թարապիատա սաատ. Թընկըր Եավէր բաշա հազրէթլէրինին խանէլէրի, Պէյօղլընտա Տօզ. Նաֆիլեան բաշա հազրէթլէրինին ,Գարապաշեան Ցովհաննէս, Քէօսէեան Անտոն, Փիլիպպոսեան Օհան, Ոսկեան Գրիգոր էֆ.լէրին խանէլէրի, Հէյպէլի-Ատատա Շէհրեան Ցովսէփ ,Քէնտքէտէ Ապարեան, Պէօյիւքտէրէտէ Հաճիպիար, Եագուճըքտա Ապաուլլահ Ցովհաննէս էֆ.լէրին վէ սաիր պազը զէվաթըն խանէլէրի, Պէյօղլընտա Լիմօնճեան էճզախանէսի վէ տիկէր մաղազա վէ տիւքքեանլար՝ շանը ուպուտիյէթէ լայըգ սուրէթտէ միւթէատիտ ֆանօսլար վէ իպրէքի ուպուտիյէթքեարի լէվհալարը իլէ թէզեին գըլընմըշլար տըր։

*** Պու կիւն Իտարէ մէճլիսի՝ Կ-Բաթրիգ բիւթպ. էֆ. հազրէթլէրինին թահթը րիեասէթինտէ ագտը իճթիմա իյլէմիշ տիր։

*** Գերյ. Ռափայէլ Ծ.Վ. Պայեան, պիր միւտտէթտէն պէրու չէհրիմիզտէ պուլունտըղը հալտէ, պու կիւնլէրտէ Պէյրութ Թարիգիյլէ Զմմաա ավտէթ իտէճէք տիր։

*** Թարապիատան Թարաֆըմըզա եազըլմըշ տըր.

Ինչպու եազ մէվսիմինտէ Թարապիատա պուլունտըղըմ ճիհէթլէ ,Թապիի քիլիսէմիզի զիեարէթ իթտիմ։ Տօղրուսը պաղչէլէր, աղաճլըգլար իչինտէ ինշա խոիլմիշ օլան պու քիլիսէնին եախօտ մատուռըն կիւզէլլիկինէ, չիրքինլիկինէ նէ գատար հայրան օլտում եօր իսէ, պու քիլիսէյի հէր բազար կիւնիւ զիեարէթ իտէն Թարապիա Գաթօլիքլէրինին տիննտարլըգընա տահա զիեատէ միւթէհայիր գալընըեօր։ Շէօյլէ քի, հէր բազար, եալընըզ պիր թիւ Պատարագ իճօյլէնտիկի հալտէ, քէօյիւն իչինտէ սաքին միլլէթիմիզտէն Թընկըրեանլար, Զըրաճեան վէ Հէքիմեանլար, Գալէրճիլէր, Ալթունեանլար, Մահճուպեանլար վէ տահա սաիրլէրին վէ պունլարտան պաշգա էճնէպի Գաթօլիք սէֆարէթլէրինէ մէնսուպ ֆամիլեալարտան, մէսէլա Ֆրանսա, Ինկիլթէրրա, Իթալիա, Պէլճիգա սէֆիրլէրի մատամլարը, քէրիմէլէրի վէ սէֆարէթ մէմուրլարըյլա ֆամիլեալարընըն, վէ խուսուսա սէֆարէթլէրէ մէնսուպ սէֆինէլէրին զապիթան վէ թայֆալարընըն՝ պու խըստէթխանէմիզի զիեարէթլէրի՝ մէմնունէն կէօրիւլիւեօր։ Պունլար, չօգ տէֆա իչ կիւնլէրինտէ տախի իճրա իտիլէն Պատարագտա հազըր պուլունմագտա տըրլար։

Ինչպու քիւչիւք իպատէթխանէ, մալիւմ օլտուղը իւզրէ, րէճալը տէվլէթտէն վէ միւթէհայիզանը միլլէթտէն սաատ. Թընկըր Եավէր բաշա հազրէթլէրինին իհսաքէրանէսի օլտուղը հալտէ, պիր գաչ սէնէ էվվէլ միլլէթէ թէրք վէ հիպէ խոիլմիշ իսէ տէ, բաշտի միւշարիլէյհ էլան նազարը հիմաեէսինի պու քիլիսէտէն էքսիք իթմէք իսթէմէեէրէք, պունըն իհթիյաճընը հէր վագըթ արզու իթմէքտէ, վէ քէնտիլէրի պիր բիրի միւհթէրէմիմաթ օլտուղլարը, վէ հէնուզ քէնտի չալլարընտա օլմաեանլար՝ եէրլէրինտէն հարէքէթ իթմէյիպ, եալընըզ խաթիրահաթլարընը տիւշիւնտիւքլէրի հալտէ, բաշտի միւշարիլէյհ իսէ, հէր բազար վէ պազըն իչ կիւնլէրի տախի — էվլատ վէ թօրունլարընը իճրաի իպատէթ իչին էթրաֆընտա թօբլաեան պէօյիւք պիր բէտէր մագամընտա—քիլիսէ իպատէթինտէ հազըր պուլունարագ, խայրըբէրվէրլիկի՝ բէք չօգլարա իպրէթ օլտուղը կիպի, խանէտանընտա մախսուս օլան տիննտարլըգ իլէ տէ չօգլարա իպրէթ օլմագտա տըր։

Պիր տէ, չուրտայը չայեանը տիգգաթ տըր քի ,պու քէօյիւն Մեծ-ժողովրդապետի օլան հիւրմ. Անտոն Վ. Մէրճիմէքեան, քէնտի նէզաքէթի, թէրպիյէսի վէ հիւսնի թավր ու հարէքէթիյլէ ,քէօյտէ տախի սուրէթտէ եա

հադրն իգամէթ խանէ միլլէթտաշլարըմըզըն
բէայէթինի գազանմըշ օլտուղը կիպի, էճ-
նէպի միլլէթլէր ֆամիլեալարըն տահի
թէվէճճիւհիւնիւ գազանմըշ տըր :

Միւշարիլէյհ Թըրնիր Եուլէր բաշա հազ-
րէթլէրինին, պունտա էյլէտիկլէրի սըրասըն-
տա, պիր տէ, քէնտի իհտարէհանէսի օլուպ
միլլէթէ իհտա իթմիշ օլտուղը քիլիսէնին
բուհալան իգամէթինէ մախսուս տաիրէսի-
նին միւճէտտէտէն ինշասընը թաահհիւտ, վէ
պունուն իչին իճապ խանէ մէսարիֆի քէ-
սէի համիյէթինտէն վէրմէյի թէահհիւտ էյ-
լէմէսի տիր քի, պու նիյէթի մէմտուհէսի-
նին համաթտա իքէն վիճտանէ կէլմէսի աբ-
զուի խայրխահանէսի ֆիքրինի ինշալ իթ-
մէքտէ օլտուղընտան, ինշալլահ հադրն
վագըթտա պունա մուաֆֆագ օլաճաղընը,
պիւթիւն գարիյէ Գաթօլիքլէրիյէ պէրա-
պէր, թէպրիկ հավա մազհարիյէ պու-
րատա մուգիմ պուլունտուղըմ ճիհէթլէ
սամիմանէ արզու վէ թէմէննի էյլէրիմ :

Թարապիա 19 Օգոստոս 1907

Գեր. Գերպծ. Պետրոս Ծ. վ. Աբել-
եան, հանգեաւ ի Տէր, 14 Օգս. 1907,
ի Բարիզ, Մօնրուժ հիւանդանոցը, ուղե-
ղային տագնապէ :

Հանգուցելոյն մարմինը պիտի փոխադ-
րուի ի Պէյրութ, Մէսաժըրիի շոգենաւով,
Թաղուելու համար ի Լիբանան, իր նախն-
եաց քով : Ցիշեալ շոգենաւը այս երեկոյ
կամ վաղը առաւօտ Կ-Պոլսէն պիտի անցնի :

Ուստի բարեկամք և ծանօթք աւթէս
օգտուելով կրնան իրենց ցաւակցութիւնը
յայտնել Հանգուցելոյն մօրեղբօր Գեր. Հ.
Արսէն Ծ. Վ. Աբէլեանի և անոր եղբօրը
Լեւոն էֆ.ի, որ նոյն շոգենաւով յուղար-
կաւոր կ'երթան մինչեւ Լիբանան :

ԷՐՄԷՆԻ ԲԱԹՐԻԳԽԱՆԷՍԻ ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Բաթրիգ բիւթպ. Օրմանեան էֆ. հազ-
րէթլէրի՝ բազար կիւնիւ Մայր Եկեղեցիտէ,
Ճիւլուսը Հիւմաեունա միւսատէֆ եէվմը
մախսուսա հիւրմէթէն իճրա օլունան ա-
յինի բուհանիյէ րիեասէթ իթտիքտէն սօն-
րա, գարու քէհեասը Արիս էֆ. Ֆէսճեան
իլէ Մապէյնը Հիւմաեունա պիլազիմէ, տի-
կէր բաթրիգլէր վէ բուէսայը բուհանիյէ
իլէ պիրլիքտէ հուզուրը հազրէթը Բատի-
շահիյէ գապուլ օլունմըշ, վէ պիր գըթա
արիզէի թէպրիքիյէ վէ ուպուտիյէթքեարի
թագտիմ իլէ, մազհարը իլթիֆաթը Շէհ-
րիեարի օլմուշ տըր :

*** Բաթրիգխանէ գարու քէհեասը Ֆէս-
ճեան Արիս էֆ.յէ րիւթպէի ուլէա սընըֆը
էվվէլի թէվճիհ, վէ Յրանճիւ րիւթպէսըն
նիշանը ալիի Օսմանի իհսան պույրուլմըշ
տըր :

ՃԻՒԼՈՒՍԸ ՀԻՒՄԱԵՈՒՆԱ ՄԻՒՍԱՏԷՖ
ԵԷՎՄԸ ՄԱԽՍՈՒՍ

Բազար սապահը, Սատրազամ հազրէթ-
լէրի վէ պիլճիւմլէ վիւքէլայի ֆիխամ հազա-
րաթը Եըլտըզ սէրայը ալիսինէ ազիմէթլէ,
Թէշրիֆաթը ումումիյէ նազըրը Ղալիպ բա-
շա հազրէթլէրի վէսաթաթըյլա հուզուրը
հազրէթը Բատիշահիյէ գապուլ պույրու-
լուպ, արզը թէպրիքեաթը ուպուտիյէթ-
քեարի էյլէմիշլէր վէ մազհարը իլթիֆաթը
Շէհրիեարի օլմուշլար տըր : Զաթը հազ-
րէթը Բատիշահի, օ կիւնիւ Թաթիլի իշղալ
իլէ, գօնագլարընտա իսթիրահաթ իթմիշլէ-
րինի ֆէրման պուեուրմըշլար տըր :

Պիլվասըթա արզը թէպրիքեաթը ու-
պուտիյէթքեարի էյլէեէն վիւզէրա, միւ-
շիրան, իւլէմա վէ սաիր պէնտէկեան հա-
զարաթընա՝ սէրգարինի հազրէթը Շէհ-
րիեարի Հաճի Ալի բաշա հազրէթլէրի վա-
սըթասըյլա սէլամը Շահանէ թէպլիղ պույ-
րուլմըշ տըր :

Պու գապուլիյէթ, Զիթ քէօշկիւնտէ
վուգու պուլմըշ տըր : Պատէհու Բաթրիգ-
լէր, Պուլկար էկզարգը, Խախամպաշը գայ-
մագամը վէ տիկէր բուէսայը բուհանիյէ
հազարաթը՝ Թէշրիֆաթճը Պէհճէթ պէյ վէ
մուավինի Նուրի պէյ հազարաթը վէսա-
թաթըյլա հուզուրը հազրէթը Բատիշահիյէ
գապուլ օլունուպ, պու սըրատա Բում
բաթրիկի րիւթպ. Եօվակիմ էֆ. հազրէթ-
լէրի՝ ումում բուէսայը բուհանիյէ նամընա
պիր արիզէյի թէպրիքիյէ օգումըշ, վէ
Պէօյիւք Լօղօթէթ պէյ էֆ. թարաֆընտան
իշպու արիզէյի թէպրիքիյէ թիւրքճէյէ
թէրճէմէ խըլմըշ տըր :

Իրան շահը, Եվրոպա հիւքիւմտարլարը,
Մէքքէ էմիրի, Մըսըր Խըտիվի, Պուլկարիս-
թան բրէնսի, Մըսըր Ֆէվգելատէ գօմիսէ-
րի, վալիլէր, միւթէսարըֆլար, վէ մէմա-
լիքի էճնէպիյէտէ մուգիմ Օսմանլը սէֆիր-
լէրի թարաֆընտան պու թէլէկրաֆ պէեա-
նը թէպրիքեաթ օլունտուղընտան, Մա-
պէյնը Հիւմաեունը Պաշ քիթապէթինտէն
մահզուլէյէթի Մէնիյէ պու թէլէկրաֆ ի-
չար պույրուլմըշ տըր :

Եճնէպի սէֆարէթլէրի պաշ թէրճէման-
լարը վէ միւէսսիսաթը մալիյէ արիքեօթօր-
լարը՝ բազար կիւնիւ Սէրայը Հիւմաեունա
կիտէրէք, բասիմէի թէպրիքի իֆա իթմիշ-
լէր տիր :

Եէվմը մէզքիւրտէ Խըրխթիւան ճէմաաթ-
լարընըն ուլու քիլիսէլէրինտէ վէ Մուսէ-
վի սինակօկլարընտա բուհանի այինլէրի իճ-
րասըյլա, էտիէյի մէֆրուզէյի հազրէթը
Բատիշահի եաա ու թէքրար գըլընմըշ տըր :

Հապսխանէի ումումիտէ միւսաէթէ ճէ-
զայիլէրինին իւշտէ իքիսինի իքմալ իթմիշ
օլան 160 էրքէք վէ 1 գատըն քի, ճէ-
ման 161 մահպուս, քէզա ճէզալարը միւսա-
տէթինին իւշտէ իքիսինի իքմալ իթմիշ օ-
լան գատիլթան վէ սաաքիրի Շահանէ իլէ
ժանտարմա էֆրատը՝ պա իրատէի սէնիյէ
մազհարը աֆվ օլարագ սալը վէրիլմիշլէր
տիր :

Բազար կիւնիւ, Ճիւլուսը Հիւմաեունը
եէվմը մախսուսընա հիւրմէթէն պիր չօգ
զիյաֆէթլէր իճրա խըլմըշ տըր : Համիտէ
խասթախանէսինտէ գատընլար բավիյօնը,
եէնի եարըլան ճամի վէ սաաթ գուլէսի-
նին րէսմը քիւշատը իճրա խըլմըշ տըր :
Րէսմը մէզքիւրտէ Շէհիր էմինի Րէշիտ
բաշա վէ Պէյօղլը միւթէսարրըֆը Համտի
պէյ հազարաթը վէ տահա բէք չօգ րիճա-
լը քիրամ հազըր պուլունմըշլար տըր : Մէ-
րասիմի քիւշատըն խիթամընտա 400 գա-
տար չօճուգլարըն սիւննէթի իճրա խըլ-
մըշ տըր : Տիւնէ գատար սիւննէթ տէ-
վամ իթմիշ տիր: Պու չօճուգլարա՝ թարաֆը
Շահանէտէն էլպիսէ վէ օեունճագլար վէ-
րիլմիշ, վէ խասթախանէտէ էպէվէյնլէրինէ
թաամ թէրթիպ խըլմըշ տըր : Պանիյէ
նէզարէթինտէն կէօնտէրիլմիշ օլան պիր
պանտա միւզիգա՝ կիւզէլ բարչալար թէ-
րէննիւմաթ օլմուշ տըր :

Իսթանպօլտա Խասէքի գատընլար խաս-
թախանէսինտէ ինշա խըլմըշ օլան բավիյ-
եօնլարըն տախի րէսմը քիւշատը իճրա օ-
լունմըշ տըր : Շէհիր էմինի Րէշիտ բաշա
վէ մէզքիւր խասթախանէ միւտիրի Տօգթ.
Ահմէտ Նուրէտտին պէյ հազարաթը մէվ-
ճիւտ միւնասիպ նութգլար իրատ իթմիշլէր
տիր : Հազըրուն՝ «Բատիշահըմ չօգ եաշա»
տուաալըյլա մուգապէլէ էյլէմիշլէր տիր :

Բազար կիւնիւ, բէք չօգ մէմուրին հա-
զըր օլտուղը հալտէ, Հիճազ տէմիր եօլու-
նուն խատրէի մալիյէսի իչին եարըլան եէ-
նի մահէլլին րէսմը քիւշատը իճրա օլուն-
մըշ տըր :

Եէվմը մէզքիւրտէ Պէյօղլու Թէլէկրաֆ-
խանէսինտէ, Էլայիչ Թարիգիյէ տօղրու-
տան տօղրու Մըսըր իլէ մուխապէրէ օ-
լունմագ իւզրէ թէէսիս խըլէն թէլէկրաֆ
խաթթը քիւշատ խըլմըշ, վէ Թէլէկրաֆ
նէզարէթինին էրքեանը մէմուրինի հազըր
պուլունուպ, նութգլար իրատ խըլմըշ վէ
տուալար օլունմըշ տըր :

Օ կիւնիւ պիր չօգ մէքթէպ զիյաֆէթլէրի
տախի իճրա գըլընմըշ տըր : Մէքթէպի
Թըպպիյէյի Միւլքիէի Շահանէտէ թէվզիի
միւքեաֆաթ զիյաֆէթի իճրա օլունուպ, պու
սէնէ թահսիլ եաժօտ էճզաճը մագամընտա
չըգան շակիրտանա, տառագայի մէմուրի-
էթլէրինի իթտիքտէն սօնրա, շահատէթնամէ-
լէրի վէրիլմիշ տիր :

Մէքթէպի Սուլթանինին Պէյլէրպէյինտէ
ինշա օլունան եէնի պինասընըն վէ Պայ-
թար միւլքիէ մէքթէպինին պաղչէսինտէ
ինշա օլունան տաիրէնին րէսմը քիւշատ-
լարը իճրա գըլընմըշ տըր :

Եւհալը, Տէրխասատէթտէ վէ վիլա-
եաթը Շահանէտէ բէք չօգ ճամի, մէքթէպ
վէ սաիր միւէսսիսաթըն րէսմը քիւշատլա-
րը, չըգան բազար կիւնիւ մութանթան
սուրէթտէ իճրա օլունմըշ տըր :

*** Բազար կիճէքի գանտիլ տօնանմա-
սը, հէր թարաֆտա բէք բարլագ օլմուշ
տըր : Պիւթիւն բայթախթ՝ վարըշլարըյլա
պիրլիքտէ ճալիպ պիր հալ քէսպ իթմիշ
վէ պիր մէնզարէի տիլրիւպա չէքիլ ալմըշ
տըր : Եըլտըզ սէրայը ալիսի էթրաֆընտա-
քի պաղչէլէր՝ շաշաապախշ պիր հալտէ
պուլունուպ, Իսթիգաղ, Օսմանիէ, Մէճի-
տիէ նիշանլարը վէ «Բատիշահըմ չօգ եա-
շա» լէվհալէրի հէր թարաֆտա կէօզլէրի
գամաշտըրմագտա պուլունմըշ տըր : Վա-
լիտէ Սուլթանըն, Սատրազամ, Շէյխ իւլ
Իսլամ, պիլճիւմլէ վիւքէլա, Պաշ քեա-
թիպ Թահսին բաշա, Բեաթիպի սանի Իզ-
զէթ բաշա, Շուրայի տէվլէթ րէիսի Սայիտ
բաշա, Զապթիյէ նազըրը Շէֆիգ բաշա, սէր
գարինի հազրէթը Շէհրիեարի Հաճի Ալի
բաշա, Մաթպուաթ միւտիրի Ֆէհմի պէյ
հազարաթընըն վէ տիկէր րիճալ վէ մէմու-
րինին քիրամըն գօնագլարը, րէնկեարէնկ
վէ միւթէաատիտ գանտիլլէր վէ ֆանօսլար
իլէ թէնվիր խըլմըշ, խըպաթը ուպու-
տիյէթքեարի լէվհալարը իլէ թէզեին օլուն-
մըշ վէ միւաֆիգլէրէ չէրաղէթլէր վէ սահ-
րէ իլէ իքրամլար օլունմագտա պուլունմըշ
տըր : Պօղազ-իչինին իքի սահիլի՝ օ կիճէ
ճալիպ պիր մէնզարէ քէսպ իթմիշ տիր :
Բեաֆֆէյի եալըլար, պաղչէլէր վէ թէբէ-
լէր՝ էնվարի բըշըգլար իլէ տօնատըլմըշ օ-
լուպ, պու չայէտէ հայրէթ տօնանմայը
թէմաշա իթմէք իւզրէ բէք չօգ էրպապը
թէնէզզիւհ՝ Շիրքէթ վէ Մախսուսէ վափօր-
լարըյլա ամէտուշիւտ իթմէքտէ պուլունմըշ-
լար տըր : Զամըրճամըլը թէբէլէրի, Իւսկիւ-
տար, Գատըքէօյ, Ատալար վէ Այիսթէֆա-
նօսա գատար միւմթէտտ օլան գարշը ճիհէթ,
Իսթանպօլ, Գալաթա, Պէյօղլը, Բանկալ-
թը, Նիշանթաշը վէ Շիշլի ճիհէթլէրի խա-
նէ, մաղազա վէ տիւքեանլարընըն թէնվի-
րաթ վէ թէզեինաթը՝ հազզէթէն պիր
տաիրէի նուրանիյէ քէսպ իթմիշ, պազը
մահէլլէրտէ աքէրիէ վէ միւլքիէ միւզի-
գալար կիւզէլ հավալար թէրէննիւմաթ օլ-
մագտա պուլունմըշ, վէ հէր թարաֆտա
թէպաայը սաատէթ, թա՛ սապահա գատար
Ճիւլուսը Հիւմաեունը եէվմը մախսուսը
վէսիլէի ճէմիլէսիյէ իճրայի մէսէրրէթ վէ
շատիմանի իթմիշլէր տիր :—Մէմալիքի էճ-
նէպիյէտէ պուլունան Օսմանլը սէֆարէթ-
խանէլէրինտէ, շէհպէնտէրխանէլէրինտէ վէ
վիլայեաթը Շահանէնին հէր թարաֆընտա
տախի Ճիւլուսը Հիւմաեունը եէվմը մախ-
սուսընա հիւրմէթէն բարլագ վէ միւքէմմէլ
զիյաֆէթլէր, րէսմը գապուլլէր վէ գանտիլ
տօնանմասը իճրա խըլմըշ տըր :

ԱՄԻՐԱԼ ՍԸՐ ՉԱՐԼԶ ՏԻԻՐՐԻՆԻՆ
ՇԷՀՐԻՄԻԶԷ ՄՈՒՎԱՍԸԼԷԹԻ

Զաթը հազրէթը Բատիշահիյէ Ինկիլ-
թէրրա գրալը թարաֆընտան արզը թէա-
զիմաթ իթմէք իւզրէ, Ինկիլթէրրանըն
Պահրը Սէֆիտ տօնանմասը գօմանտանը
վիս-ամիրալ Սըր Չարլս Տիւրրի իլէ զէվ-
ճէսի վէ էրքեանը մայէթի՝ Հիսար կամ-
պօթը վէ 45 զապիթ տախի Մէյն նամ
նազլիէ սէֆինէսիյէ բազար իրթէսի կիւ-
նիւ Շէհրիմիզէ մուվասըլէթ իթմիշլէր տիր :

Թարաֆը Շահանէտէն, հավէրանտէն՝
Մէքթէպը Պահրիէ նազըրը Հիւսնի բաշա
իլէ Բասիմ վէ Նէճիպ պէյլէր՝ Իզզէտտին
վափօրըյլա Լէմնէյէ կիթմիշլէր, վէ օրատա
միւթատ օլան մէրասիմի իհթիրամիյէնին
իֆասընտան սօնրա, էօնտէն «Իզզէտտին»
վէ արգատան տիկէր իքի Ինկիլիզ սէֆի-
նէսի օլտուղը հալտէ, պիլհարէքէ, Զանագ
գալէ էօնիւնէ կէլիպ, գալէյը Շահանէ
իլէ Ինկիլիզ սէֆինէլէրի արասընտա իֆֆաի
րէսմը սէլամաթ սօնրա, լիմանըմըզա վա-
սըլ օլմուշլար տըր :— Թարաֆը հազրէթը
Բատիշահիտէն Թէշրիֆաթի խարիճիյէ
Խայրէտտին պէյ հազրէթլէրի Հիսար կամ-
պօթըա ազիմէթ իթմիշ վէ պու սըրատա
Հիւսնի բաշա իլէ Բասիմ վէ Նէճիպ պէյլէր
տախի մէզքիւր կամպօթա կիթմիշլէր տիր :

Խայրէտտին պէյ հազրէթլէրի՝ ամիրա-
լա բասիմէի խօշամէտի իֆա, վէ Տէրի-
սաատէթտէ պուլունտուգլարը միւտտէթճէ,
միւշարիլէյհ Հիւսնի բաշա իլէ Բասիմ վէ
Նէճիպ պէյլէրին միհմանտար թայինին պույ-
րուլտուգլարընը պէեան էյլէմիշ տիր : Ամի-
րալ տախի, քէնտի վէ մայէթի հազգընտա-
քի իլթիֆաթը Շէհրիեարիտէն տօլայը ար-
զը թէշէքքիւրաթ իթմիշ, վէ հիսսիեաթը
չիւքրանկիւզարիլէրինին խաքփայը Շա-
հանէյէ արզընը րիճա էյլէմիշ տիր :

Պատէհու Խայրէտտին պէյ վի Հիւսնի
բաշա հազարաթը կամպօթտան չըգըպ,
Մապէյնը Հիւմաեունա ազիմէթ իթմիշլէր
տիր :

Պիր ազ սօնրա Հիսար կամպօթըյլա
Մէյն սէֆինէսի Պէյգօզա ազիմէթլէ, տէ-
միր աթմըշլար տըր :

Ամիրալ վէ զէվճէսի, էրքեանը մայէ-
թիյէ Թարապիայա չըգըպ, Ինկիլթէրրա
սէֆարէթխանէսինէ ազիմէթ իթմիշլէր
տիր :

Ամիրալ վէ էրքեանը մայէթինին իգա-
մէթլէրի իչին Սիւմէր-Բալաս օթէլինտէ
պիր տաիրէ մախսուսէ քիրալանմըշ տըր :

Բազար իրթէսի կիճէսի Թարապիատա Ին-
կիլթէրրա սէֆարէթխանէսինտէ սէֆիր թա-
րաֆընտան պիր զիեաֆէթ վէրիլիպ, պուն-
տա ամիրալ իլէ զէվճէսի, էրքեանը մայէ-
թի, միհմանտարլարը վէ սէֆարէթին պէօ-
յիւք մէմուրլարը հազըր պուլունմըշլար տըր :

Տիւն ագշամ, ամիրալ իլէ մայէթի զա-
պիթան վէ միհմանտարլարը Հիտայէթ խա-
թիմպօթը իլէ Թարապիատան, վէ Ինկիլ-
թէրրա սէֆիրի տախի էրքեանը մէմուրիյ-
նի իլէ սէֆարէթին պիր խիթմպօթըյլա
Տօլմապաղչէյէ չըգմըշլար, վէ օրատան սէ-
րայ արապալարըյլա վէ մէրասիմը միւթա-
տէ իլէ Մապէյնը Հիւմաեունա պիլ ազիմէ,
Մէրասիմ սալօնլարընտէ պիր միւտտէթ խա-
թիրահաթտան սօնրա, շայեան պույրուլան
միւսաատէի սէնիյէ իւզրինէ, ամիրալ վէ
մայէթի զապիթանը՝ սէֆիրին րէֆագա-
թըյլա հուզուրը հազրէթը Բատիշահիյէ
գապուլ պույրուլմըշլար տըր : Պու սըրա-
տա Խարիճիէ նազըրը տախի հուզուրը Հիւ-
մաեունտա պուլունմըշ տըր : Պատէհու միւ-
շարիլէյհիւմաեա պիր զիեաֆէթ վէրիլիպ,
պունտա, Սատրազամ հազրէթլէրի վէ վիւ-
քէլայի ֆիխամ հազարաթը, ամիրալըն վէ
սէֆիրին մայէթլէրի՝ տավէթլի օլարագ հա-
զըր պուլունմըշլար տըր : Եմաքի զիեաֆէթ-
տէ Մապէյն միւզիգասը թարաֆընտան կիւ-
զէլ հավալար չալընմըշ տըր :—Ամիրալ հազ-
րէթլէրի՝ նայիլ օլտուղը իլթիֆաթը Շա-
հանէտէն տօլայը արզը թէշէքքիւրաթ էյ-
լէմիշ տիր : Թէրճէմանլըգ վազիֆէսի՝ Թէշ-
րիֆաթը ումումիյէ նազըրը Ղալիպ բաշա
հազրէթլէրի թարաֆընտան իֆա գըլըն-
մըշ տըր :

Խիթամը զիեաֆէթտէ, ամիրալ, սէֆիր
վէ մայէթլէրի, կէլտիքլէրի թէրթիպ վէճհ-
լէ ավտէթ իթմիշլէր տիր : Միւշարիլէյհ
ամիրալ՝ բազար իրթէսի կիւնիւնէ գատար
շէհրիմիզտէ գալաճագ տըր :

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ
ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Ի ԲԱՆԿԱԼԹԻ
51ՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Վարժարանս կը բացուի 3[16 Սեպտ., 1907, միեւնոյն ուղղութեամբ և ծրագրով :

Վարժարանս ունի արդի երկրորդական դպրոցներուն (Ecole secondaire moderne Realschule) ծրագիրը, միջավայրիս պատշաճ յարմարցուած :

ԼԵԶՈՒՆԵՐ. — Հայերէն, Տաճկերէն, Գերմաներէն, Գաղղիերէն, Անգլիերէն :

ԳԻՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Ուսանողական, բնագիտական, բնապատմական, պատմական, (կ՚աւանդուին Գաղղիերէն և Գերմաներէն լեզուներով)։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ. — Աշխարհագրութիւն, հաշուակալութիւն, թղթակցութիւն, Գաղ. Գերմ. և Անգլ.)։

Ուսուցիչք. — Ներքին և արտաքին 22 ուսուցիչ կը դասախօսեն։

Նորամուտ աշակերտաց ընդունելութիւնը կը սկսի Օգոստոս 17էն, ամէն օր մինչև կէսօր։

Հ. ԳԷՈՐԳ Վ. ՓԱՆՃԻԿԵԱՆ
Վարիչ Վիեննական Մխիթ. Վրժն.ի
4—20

ԱԶԴ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ
Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ
ԲԵՐԱ, ԵԷՇԻԼ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 1

Ուսումնարանին մէթ. տարեշրջանը պիտի սկսի առաջիկայ Սեպտեմբեր 3[16ին, Երկուշաբթի օրը։

Անհրաժեշտ է առոր նպատակին և ծրագրին վրայ երկար հրատարակութիւններ ընել, վասն զի արդէն ծանօթ է պատուական ազգայնոց։

Խնամակալութեան միակ փոյթն ու ջանքն է, ընտրեալ պաշտօնէից և ուսուցիչներու ձեռօք, իրեն յանձնուած մանկտւոյն և երիտասարդաց լաւ դաստիարակութիւն մը տալ և հիմնական ու գործնական ուսմունք աւանդելով զարգացընել անոնց մտաւորական կարողութիւնը։

Ուսումնարանին Վարչութիւնն և դասաւանդութիւնները յանձնուած են, այս տարի ևս, միևնոյն փորձառու դաստիարակներու և հմուտ ուսուցիչներու. ասկէ զատ փրանսերէն լեզուի ուսուցման աւելի լաւ խնամք տանելու համար, ուրիշ նոր դասատու մ'ալ բերուած է, որով փրանսացի դասատուաց թիւը վեցի կը բարձրանայ։ Ասոնք շաբաթը 100 ժամ կը դասախօսեն զանազան կարգերու մէջ։

Տղոց ծնողք կամ պաշտպանք կրնան դիմել Տնօրէնութեան ամսոյ 20էն սկսեալ, ամէն Երկուշաբթի, Չորեքշաբթի և Ուրբաթ օրերը մինչև կէսօր, իրենց զաւակներու արձանագրել տալու համար, ուր կրնան ստանալ նաև Ուսումնարանին տպեալ ծրագիրն։

Խնամակալութիւն
Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍ. ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԻ
Բերա, 6[19 Օգս. 1907 4—10

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Այտըն վիլայէթի վալի մուավինի Ահմէտ Շէվգի էֆ.յէ պալէա, Խազինէի Խասսայը Շահանէ էմլաքը Հիւմաեուն գալէմի միւտիրի Ճինճեան Յակոբ էֆ.յէ, Ատանա վիլայէթի տէֆթէրտարը Ահմէտ Ազօզ էֆ.յէ, Պապը Ալի Թէրճէմէ գալէմի մուհիմմէ միւտիրի մուավինի Գօնսթանթին էֆ.յէ վէ Գօնիա վիլայէթի մէճլիսի իտարէ ազասընտան վէ էշրաֆը մըմլէքէթտէն Ալի Բամիզ պէյէ ուլէա էվվէլի, Խազինէի Խասսայը Շահանէ էմլաքը Հիւմաեուն գալէմի միւտիրի մուավինի Սեզաի պէյ իլէ Տէրխասատէթ Բուսումաթ իտարէսինտէ քաքէթ գալէմի միւտիրի Մահմուտ պէյէ ուլէա սանիսի, Տէրխասատէթ մէյվէ կէօմրիւկիւ նէզարէթի մուհասէպէ պաշ քեաթիպի Ահմէտ Նէճաթի էֆ.յէ սանիէ սանուֆ րիւթպէլէրի թէվճիհ. Շուրաի տէվլէթ ազասընտան Նաջիֆ Սիւրուրի պէյ հազրէթլէրինէ մուրասսա Օսմանի, Տիվանը մուհասէպաթ միւտաւիի ումումիսի Ճէմալ պէյէ 1ինճի Մէճիտի, Մագամը Սատարէթբէնահի մէքթուպի գալէմի միւմէյյիզի էվվէլի Սատըգ պէյէ 2նճի Օսմանի, Գարատաղ սէֆարէթի մասլահաթկիւզարը Մ. Կրէկօվիչէ 2նճի Օսմանի նիշանլարը, Մէճլիսի Մալիէ ազասընտան Օսման պէյ հազրէթլէրինէ ալթուն Լիագաթ միտալիասը իհսան.

*** Լիման տաիրէսի Թահրիրաթ պաշ քեաթիպի Ալի պէյէ ուլէա էվվէլի, Իտարէի Մախսուսէ սէրվէգնէտարը Համտի վէ Հալէպ Տիւեունը ումումիէ նազըրը Սիւլէյման Ֆէհմի պէյլէրէ ուլէա սանիսի, էմթասը տախիլիէ կէօմրիւկիւ մուհասէպէ պաշ քեաթիպի Ճէմալ պէյէ սանիէ սանիսի, Մէարիֆ նէզարէթի մուհասէպէ գալէմի քեթէպէսինտէն Ճէմալ պէյէ սալիսէ րիւթպէլէրի թէվճիհ. Խիւտավէնտիկեար վիլայէթի տէֆթէրտարը Զիհնի էֆ. հազրէթլէրինէ 2նճի Օսմանի, Էվգաֆ նէզարէթի մէքթուպի գալէմի միւմէյյիզլէրինտէն Յուսուֆ պէյէ 2նճի Մէճիտի նիշանլարը իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻԷ

Պու կիճէ, Միրաճ կիճէսի օլտուղընտան, պէր մուճթատ ճամի վէ մէսճիտլէրին գանտիլլէր իլէ թէնվիրինէ իրատէի սէնիէ չէ սէտուր պույրուլմուշ տըր։

—Համիտիէ էթֆալ խաստախանէսի սէր թապիպի Տօգ. Իպրահիմ բաշաեա՝ պիրինճի ֆէրիգլիք րիւթպէսի թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

—Բազար իրթէսի կիւնիւ Իթալիա սէֆիրի վէ տիւն Ալմանիա սէֆիրի վէքիլի Խարիճիէ նազըրը հազրէթլէրիյլէ միւլագաթ էթմիշլէր տիր։

—Տիւն Ռըսիւմ հազրէթլէրի՝ Եըլտըզ գասրը հիւմայունունտա Տէրխասատէթէ ավտէթ էթմիշ տիր։

—Տօգթ. Անտոն բաշա Նաֆիլեան հազրէթլէրի՝ Եալօվա գապլըճալարընտան ավտէթ էյլէմիշ տիր։

—Հայտար-բաշա իլէ Բէնտիք պէյնինտէ չիֆթ խաթթ ինշասը իչին Անատոլու տէմիր եօլու չիրքէթինէ պա իրատէի սէնիյէ միւսաատէ պույրուլմուշ տըր։ Կէլէճէք իլք պահարտա ամէլիաթա պաշլանաճագ տըր։

—Բումէլի վիլայէթը Շահանէսինտէ ասաքիրի Շահանէ քէմալը չիտտէթլէ էշգըեայը թէգիպ էթմէքտէ օլուպ, Բալէ օրմանլարընտա պուլունան պիր Պուլկար էշգըեա ֆըրգասը մահվ էտիլմիշ տիր։ Օն եէտի նէֆէր էշգըեա թէլէֆ օլմուշ տըր։

—Մէքթէպի Թըպպիէյի Շահանէտէն 21 թալէպէ՝ միւլազիմլիք րիւթպէսիյլէ էճզաճըլըգ տիփլօմասը ալմըշլար տըր։

—Պէօյիւք-Ատատա ինշա խուլընճէք օլան պիր սինակօկանըն վազը էսաս րէսմի՝ բազար կիւնիւ ճիւլուսը Հիւմաեունա միւսատըֆ եէվմը մախսուսատա իճրա օլունմուշ տըր։

—Սէլանիքտէ տախի, չէհրիմիզտէ օլտուղը կիպի, հավաճի գարուրէ զահէթ իւսմէ գօյմուշ տըր։ Շէհրի մէզքիւրտէ չըգան Ասիր գազէթասը տիեօր քի, տահա գըշ մէվսիմինէ վագըթ օլտուղը հալտէ, էթին օգգասը 8, քէօմիւրիւն 100 օգգասը 45, տուտունուն չէքիսի 25 ղրուշ վէ սէպզէվաթ իլէ էրզագ տախի պահալը սաթըլմագտա տըր։ Պիլճիմլէ Թիւճճար՝ պու ֆահիշ ֆիւաթլարը Թութմագ իչին իթթիֆագ էթմիշլէր տիր։ Հիւքիւմէթի մահէլլիյէնին միւտախէլէսի իւզէրինէ, թիւճճարը միւթէպէրէտէն պիրի՝ գասապլարըն ալի փիեաթտա էթ սաթմագ խուսուսունտա իտտիֆագ էթմէտիքլէրի հալտէ, քէնտիլէրինէ աղնամ քեամէլէրի մըն իտիլմէսի շարթըյլա, քէնտիսի աղնամ կէթիրտիկ, էն էյի ճինս էթին օգգասընը 6 ղշ.ա սաթմայը թէահհիւտ իւտէճէկինի պիլտիրմիշ տիր։ Ինշալլահ Թէքլիֆ գապուլ օլունմուշ տըր։ Հիւքիւմէթի մահէլլիյէ Սէլանիկէ քիւլլիյէթլի սէպզէվաթ վէ տուտուն, քէօմիւր ճէլպի իչին թէտապիրի լազիմէյի իթթիխազ էյլէմիշ տիր։ Եագանճագ տուտունըն չէքիսի 10տան 18 ղըշ.ա սաթըլմագտա տըր։

—Պրուսատա մուգիմ Յակոբ Անատոլեան նամ ֆապրիգաթօրըն՝ պազը թիւճճարտան տոլանտըրըճը պիրլէրճէ լիրալարը համիլէն Աթինաեա ֆիրար էթմիշ օլտուղը հալտէ, պիր էճնէպի գօնսօլաթօսունըն թալէպի իւզէրինէ տէրտէսթ վէ թէվգիֆ խուլունտուղունը եազմըշ իտիք։ «Լէվանթ Հէրալտ»ըն իշարընա նէզարէն, Եունան հիւքիւմէթի միւտտէի ումումիէսի՝ վազըյէ մէզքիւրէնին՝ Եունանիստանտա թազգիպաթը ճէզաիյէյի միւսթէլզիմ վազըյէթտէն օլմատըղընը պէեան էթմիշ, վէ պինաէնալէյհ իւզէրինտէն զուհուր էթմիշ օլան 2300 լիրա քէնտիսինէ իատէ խուլընարագ թախլիյէսիյլէ Եունանիստանտան իխրաճ էտիլմիշ տիր։

Եէնէ մէզքիւր ղազէթատա օգունտուղընա կէօրէ, մէրգում տոլանտըրըճը՝ Թիւնէսթէտէ տէրտէսթ էտիլմիշ, վէ տէվլէթի Ալիյէ իլէ Ավուսթրիա-Մաճար հիւքիւմէթի պէյնինտէ մէվճուտ օլան մուգավէլէ մուճիպինճէ, Օսմանլը գօնսօլաթօսընա թէսլիմ խուլընմըշ օլմագլէ, Տէրխասատէթէ կէօնտէրիլմէք իւզրէ պուլունմուշ տըր։

—Մահքէմէի Թէմիզ րէիսի էվվէլի րիւթպէսի պալէա րէճալընտան Ահմէտ Հիքմէթ պէյ վէֆաթ էթմիշ տիր։

—Իզմիրտէ մանիֆաթուրա թիւճճարընտան Սպարթալը Ստեփան էֆ. թաթիլը թէշէտտիւտ էթմիշ տիր։

—Տիւն կիճէ Իսթանպօլտա Մարքուճըլար Սլաճա-համամ ճիվարընտա պիր գասապ տիւքքեանընտան հարիգ զուհուր խուլէրէք, 6 տիւքքեան եանմըշ տըր։

—Բազար իրթէսի կիւնիւ Գալաթատա Մամիլոնեան հանընտա հարիգ զուհուր խուլըպ, պիր օթէլ վէ պիր պիրահանէ եանմըշ տըր։

—Պօյապատ գազասընտա Թապի Հիսարճըգ Հաճի-քէօյ գարիյէսինտէ հարիգ զուհուր խուլէրէք, 40 խանէ, 33 անպար, 9 սամանխանէ, 8 ախըր, 7 միւսաֆիրխանէ, պիր մէքթէպ, պիր մէսճիտ վէ պիր չօգ չիֆթճի ալէթի ու էտէվաթը եանմըշ տըր։

—Մէրճանտա ճաֆէրիյէ խանընտա Իբանը պիր թիւճճարըն աչըրը կէչէն կիճէ տաասընտա րէվօլվէր իլէ քէնտիսինի թէլէֆ էթմիշ տիր։

—Գալաթատա սարրաֆլըգ իտէն պիր Նէհուտի, տիւչար օլտուղը խասթալըղըն թէէսիրիյլէ, քէնտինի իւ իլէ խանէսինտէ ասմըշ տըր։

ՊԱՆԴԻ ՕՍՄԱՆԻ

Վատէսի 1907 Սեպտ. 1[14տէ խիթամ պուլան 35 Ն.ըը Թահվիլաթ գուբօնլարընը վէ իկրա Օգոստոս 1[14տէ քէշիտէ օլընան գուրատա ամորթի չըգան Թահվիլաթըն, էօնիւմիւզտէքի Սեպտ. 1[14տէն իթիպարէն, Գալաթատա Օսմանլը պանգասը կիշէլէրինտէ, բազարտան մաատա հէր կիւն, էօյլէտէն էվվէլ սաաթ 10տան էօյլէտէն սօնրա սաաթ 2 1[2ա գատար վէ ճումաալարը սաաթ 10տան էօյլէեէ գատար թէէտիյէ օլունաճաղը՝ 100տէ 4 ֆայիզլի Օսմանլը Գօնսօլիտէ Թահվիլաթը համիլլէրինէ իլմաթ օլունուր։

Նումերօլը պօրտրօլարըյլա պիրլիքտէ պուլունաճագ օլան գուբօնլար իլէ ամորթի օլան Թահվիլաթա մուգապիլ, համիլլէրինէ պիրէր մագպուզ վէրիլիր, իշպու մագպուզ՝ Թարիխի խիրաճընտան օն կիւն սօնրա, պէտալը Թէէտիյէ, Գալաթատա Օսմանլը պանգասը սանտըղընտա Թագտիմ գըլընաճագտըր։

Տէրխասատէթ 29 Օգս. 1907

ԳԱԼԱԹԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

	Ղշ.	Բր.
Թէվհիտ խուլմիշ էսհ. ում.	101	8
Բումէլի շիմէնտէֆէրի Փր.	16	75
Օսմ. Սիկօրթ. չիրքէթի Լ. Օ.	4	20
Տէրխ. Թրամվայ գում.	8	8..
» » Թահվ Փր.	470	
Բէժի	18	39
Տէրխասատէթ Բըխթըմ	435	

Սահիպը իմթիյազ վէ մեսուլը ղազեթա
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ
ԻՏԱՐԷԽԱՆԷ
Պեյօղլունտա, Թագսիմ ճատտեսինտէ Ն. 65

‖ 38 ‖

ԽԵԹԱ

ՊԷՕՅԻՒԹ ԲԱԳԻՊԷ

Ժան՝ գարուսը չալմատան իչէրի կիրտի։

Արման միւրէպպիյէ, հէր սապահ կիպի օ սապահը տախի քիւչիւք չօճուգլարը վալիտէլէրինին նէզտինէ կէօթիւրտիւկիւնտէ, Իվօն, հէնուզ եաթագընտա եաթմըշ օլտուղը հալտէ, չօճուգլարընը էօբիւքտէն սօնրա, իլք տէֆա տիւչար օլտուղը պաշ աղրըսը հէնուզ կէչմէմիշ օլտուղընը պէեան էթտի։ Խատի միւրէպպիյէ Ֆրանսուազ, վալիտէլէրինին, պէր միւթատ չօճուգլարընը պիր միւտտէթ եանըրնտա ալըգօյմամասը վէ էթրաֆընտա օթուրան սըգիտըճըլարընտա, գարիօլասընտա չըգըփ էտէնլէրինէ միւտաատէ էթմէմէսի իւզէրինէ, պունլարը օտատան չըգարմագտա իքէն, չօճուգլար՝ օ էսնատէ հէնուզ կէլմէմիշ պուլունան պէպէք Ժան Թէամիյէ էթտիքլէրի մատամ Մանֆրէտի Թանըշտըրագ, սէվինճլէրինտէն իւզէրինէ գօշմաեա պաշլատըլար։

Իվօն, պաշըընը եաստըղա տաեամըշ իքէն, եօզլարը գապարտը։

Լէհճէսի, իչէրի կիրէնին լէհճէսինտէն փիտատէ սօլմուշ, կէօզլէրի գըզարմըշ, վէ էթրաֆընտա մավի պիր տէյիրմի չէվրիլմիշ օլան պու գատըն, նազարը տիգգաթընը ժանա աթֆ էթմիշ օլտուղը հալտէ, պիր չէյ անլամադ իսթէրճէսինէ պագմագտա իտի։

Վագտա տա մէզպուրէնին կէօզլէրի իչինտէ, պէքլէտիկի հալի օգուտու։

Իտտի, պիր ան էվվէլ մատամ Մանֆրէտ իլէ կէօրիւշտիւկիւմիզ իչին, չօճուգլարընը տէրհալ չըգարըլմասընը միւրէպպիյէլէրինէ իմթար իլէ,

— Ֆրանսուազ, րիճա իտէրիմ, պունլարը չալուգ եէրլէրինէ կէօթիւրիւն, տէտի։

Պէօյլէճէ չօճուգլար տիւչարը չըգարըլտըլար։ Էն քիւչիւքլէրի, Թապի էն աղ սէօզ անլաեան օլտուղընտան, միւրէպպիյէնին գուճաղընտա կէօթիւրիւլիւրքէն, աղլաեըպ պաղըրմագտա իտի։

Ժան Մանֆրէտ, Իվօն Լը Պարթէլին եաթագընտա տահամմարագ օթուրտու։

Իվօն, լագըրտը էթմէք իսթէրճէսինէ աղըր եաբը աչըգ օլուպ, ֆագաթ պիր քէլիմէ պիլէ իրատընտա իգթիտարը օլմատըղընտան, եալընըզ կէօզլէրինի՝ միւտաֆիինին իւզէրինէ աթֆ իլէ տուրմուշ իտի։

Ժան, պիր ճահա իսէրէք,

— Տիւն աքշամ բալլիյեօնտա կէլէճէկ իտին մի իտին, տէյի սորտու։

— Էվէթ, պէն իտիմ։

— Էլինտէ պիր րէվօլվէր վա՞ր մը իտի։

— Տիւֆէկլի էվինէ գապուլ իտիեօրտուն տէյի զանն իտիեօրտում։

— Պունու քի՞մ սանա սէօյլէտի։

— Կէչէն կիւն սէն պուրատան կիտէր կիթմէզ, էսկար Սէրժի սէօյլէտի։

— Սէնին զէվճինի էվինէ գապուլ էթմէք մի, անը տախրիթմա՞գ մը, հաֆըզ Ալլա՜հ։

«Վէ պու գիւլիւմ իլէ րէվօլվէրի աթէշլէտին։

— Էվէթ, թէթիկէ պասըտըմ։— Ղալիպա րէվօլվէր տոլու տէյիլ իտի։

Մատամ Մանֆրէտ՝ իքի էլլէրիյլէ եիւզինիւ էօրթիւ վէ սէօզէ տէվամ էտին,

— Մահզա սախտէ զաֆէրթ վէ ճինայէթլէ էվլէնմէկ գասալ էթմիւթիմ. չիւնքի Տիւպիէյէ պէնզէեօրտը... պիր աղ ուզագտան կէօրէն՝ անը Տիւպիէ զանն իտէր իտի, տէտի։

— Պու սաէտ քէնտիսինի թէլէ՞ֆ մի էթտի։

— Պիր տահա ագլըմ պաշըմտան կիտէրէք, չաշըրմըշ օլտուղըմ հալտէ, իշլէտիկիմ խէթաեան նատիմ օլմուշ իտիմ...

«Ահ, նէ պէօյիւք ճէզաեա տիւչար օլտում։

Ժան՝ Նիւզիւնիւ Թէքրար իքի ավուճը իչինէ կիզլէտի։

Օ սըրատա Իվօն՝ տալկըն պիր հալտէ իտի։

Կիճէլէր էյլիսէսիյլէ վէ սաչլարը եարը աղըրթըգ վէ կէօզլէրի խըրլէշմիշ օլարագ սանքի զինտանէ կիւզէլլէշմիշ վէ զարիֆ պիր Թավիր քէսպ էթմիշ իտի։

(Տէվամի)